

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Mariana Pitic

Ion Malanciuc

examinând cererea depusă de Valeriu Popa privind strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Popa împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Ion Duca și Fedosii Cavcaliuc privind contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 15 februarie 2021 Valeriu Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Ion Duca și Fedosii Cavcaliuc privind contestarea actului administrativ, solicitând anularea actului de constatare nr. 19/12 din 28 ianuarie 2021 emis de către Sergiu Popa inspector de integritate din cadrul Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 octombrie 2022 Valeriu Popa a depus apel și la 14 martie 2023 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 28 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 11 iulie 2023 Valeriu Popa a depus cerere de strămutare a cauzei la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău, invocând neîncredere în judecătoria Curții de Apel Chișinău.

În acest sens, Valeriu Popa a indicat că există bănuieli rezonabile cu privire la faptul că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de calitatea apelantului. În acest sens, Valeriu Popa a indicat că dânsul este primar al or. Sângera, mun. Chișinău, respectiv are calitatea de autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local.

Susține că în această calitate are un șir de atribuții în conformitate cu Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, exercitarea cărora ar putea să nu fie pe placul tuturor locuitorilor sau entităților din această unitate administrativ-teritorială.

A indicat că atât apelantul Valeriu Popa, în calitate de primar, cât și Curtea

de Apel Chișinău se află și își desfășoară activitatea în aceeași unitatea administrativ-teritorială – mun. Chișinău. Astfel, în opinia sa, atât personalul instanțelor de judecată, cât și judecătorii ar putea fi influențați în careva mod de activitatea apelantului în calitatea sa de autoritate publică.

A mai menționat că în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, deși exista precedent și însăși autoritatea pârâtă a consimțit dreptul reclamantului la semnarea contractului cu sine însuși, confirmând lipsa conflictului de interese, instanța de fond neîntemeiat și abuziv a respins acțiunea. În opinia solicitantului Valeriu Popa, aceasta trezește dubii rezonabile cu privire la imparțialitatea instanțelor de judecată din raza teritorială a unității administrativ-teritoriale în care acesta își exercită mandatul de primar, precum și provoacă un eventual conflict de interes nematerial legat de calitatea apelantului.

În opinia solicitantului, aceste împrejurări pun la îndoială nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău, care ar putea fi știrbită de calitatea apelantului și constituie conform art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, temei de strămutare a cauzei la o altă instanță egală în grad.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de strămutare a cauzei la o altă instanță de același grad, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 191 alin. (4) din Codul administrativ, curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Din dispozițiile art. 192 alin.(1) din Codul administrativ rezultă că, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecători.

Reieșind din prevederile art. 193 alin. (2) din Codul administrativ, curțile de apel, atât ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel sau recurs, soluționează acțiunile în contencios administrativ în complete formate din 3 judecători.

Conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Din materialele cauzei rezultă că, cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Popa împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Ion Duca și Fedosii Cavcaliuc privind contestarea actului administrativ, se află în procedura Curții de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel depuse de Valeriu Popa.

Solicitând strămutarea cauzei de contencios administrativ la o altă instanță egală în grad, Valeriu Popa a invocat drept temei existența unei bănuieli cu privire la nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău, invocând neîncredere în judecătorii Curții de Apel Chișinău, indicând în acest sens că atât apelantul Valeriu Popa, în calitate de primar, cât și Curtea de Apel Chișinău se află și își desfășoară activitatea în aceeași unitatea administrativ-teritorială – mun. Chișinău. Astfel, în opinia sa, atât personalul instanțelor de judecată, cât și judecătorii ar putea fi influențați în careva mod de activitatea apelantului în calitatea sa de autoritate publică.

Conform art. 198 alin. (1) din Codul administrativ, acțiunea în contencios 3 administrativ reținută spre examinare de către o instanță de judecată cu respectarea normelor de competență se soluționează de către aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.

La rândul său, alin. (3) al art. 198 din Codul administrativ statuează că, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre: a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Astfel, legiuitorul expres și imperativ a reglementat cazurile când poate fi dispusă strămutarea acțiunii în contencios administrativ de la instanța în a cărei competență este dată prin lege, la o altă instanță de același grad, și anume: când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Alte situații de strămutare a cauzei de contencios administrativ, în Codul administrativ nu sunt prevăzute. Or, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod, cu anumite excepții, care la caz nu se atestă.

Așadar, motivul (suspiciuni de imparțialitate) și temeiul legal (art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă) de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată de același grad, invocat de Valeriu Popa nu poate fi reținut. Or, Curtea Supremă de Justiție nu este îndreptățită să strămute o cauză de contencios administrativ (de la instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza), pentru suspiciune de imparțialitate, or, o asemenea practică ar fi de natură să învingă principiul imutabilității competenței jurisdicționale și teritoriale.

Aplicarea acestor temeuri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinvestire a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

Distinct, completul de judecată reține că, potrivit art. 37 din Codul administrativ, la înfăptuirea controlului judecătoresc asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

La fel, completul de judecată reține că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în contencios administrativ, garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, legiuitorul a prevăzut la art. 202 din Codul administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50 din același cod.

Or, după cum s-a reiterat supra, numai în situația când din motivul recuzării mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă. Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de

către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de Valeriu Popa cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad.

În conformitate cu art. 198 alin. (3) și art. 230 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea depusă de Valeriu Popa privind strămutarea cauzei la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Popa împotriva Autorității Naționale de Integritate, terți Ion Duca și Fedosii Cavcaliuc privind contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc